

Beredskabsplan

– overgreb mod børn

SISO's telefonrådgivning til professionelle og pårørende

Sager, der omhandler vold og seksuelle overgreb mod børn og unge, stiller ofte fagpersoner over for en række udfordringer og dilemmaer af både faglig, organisatorisk og personlig karakter.

SISO tilbyder anonym telefonrådgivning til alle faggrupper, der arbejder med børn og unge, hvor der er bekymring, mistanke eller viden om, at et barn bliver udsat for vold og seksuelle overgreb. Telefonrådgivningen henvender sig også til pårørende, forældre og børn og unge.

Ring til SISO's telefonrådgivning på tlf. 20 77 11 20

mandag – onsdag kl. 9.30 – 15, torsdag kl. 9.30 – 18, fredag kl. 9.30 – 13.

Kontakt til Sønderborg Kommune

Modtagelsen: **tlf. 8872 4242**

Udenfor normal arbejdstid: kontakt politiet på **Alarm 112**.

Indhold

Kontaktside	2	Når underretningen om overgreb	
Vejledning til beredskabet	4	modtages i Børn & Familie	16
Definitioner og begreber i sager om		Når Børn & Familie modtager	
vold og seksuelle overgreb	4	en underretning	16
Hvad er vold?	4	Konsultative møder	17
Hvad er et seksuelt overgreb?	5	Når Børn & Familie planlægger	
Tegn og reaktioner	5	at anmelde sagen til politiet	17
Mulige tegn og reaktioner		Børnehuset	18
– seksuelle overgreb	6	Politiets rolle i sager om overgreb	19
Fysiske tegn	6	Straffeloven	20
Psykiske tegn	6	Evaluering af beredskabsplanen	20
Sociale og adfærdsmæssige tegn	7	Inspiration til forebyggelse af vold	
Mulige tegn og reaktioner – vold	8	og seksuelle overgreb	21
Fysiske tegn	8	Forebyggelse på det	
Psykiske tegn	8	organisatoriske område	22
Sociale og adfærdsmæssige tegn	8	Gode idéer til ansættelsessamtalen	23
Bekymring, mistanke eller		Forebyggelse på det faglige område	24
konkret viden om overgreb	9	Forebyggelse på det personlige område	25
Handlig ved bekymring, mistanke eller			
konkret viden om overgreb	10		
Ved bekymring	10		
Ved mistanke mod forældre	11		
Ved mistanke mod en ansat	12		
Ved mistanke mod en person			
i barnets netværk eller en ukendt	13		
Et andet barn	14		
Ved konkret viden om overgreb	14		
Underretning til Børn & Familie	15		
Almindelig underretningspligt	15		
Skærpet underretningspligt	15		
Indholdet i en underretning	15		

Beredskabet er lovpligtigt jf. lov om social service §19 stk. 5, hvis formål er forebyggelse, tidlig opsporing af sager om overgreb mod børn og unge – og skal revideres mindst hvert fjerde år.

Planen er godkendt af byrådet den 5. marts 2014.

Vejledning til beredskabet – overgreb mod børn

Beredskabsplanen skal sikre, at alle ansatte, som arbejder direkte med børn og unge, kender og anvender Sønderborg Kommunes beredskab ved vold og seksuelle overgreb. Hele serviceområdet skal have samme viden og retningslinjer, så der hurtigt bliver handlet på situationer, hvor der er mistanke eller viden om seksuelle og/eller voldelige overgreb mod børn

Beredskabet er lovpligtigt jf. Lov om Social Service § 19 stk. 5, hvis formål er forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge. Dette for at øge bevidstheden om at afklare definitioner og begreber samt øge kendskabet til handlemuligheder og -pligt i forbindelse med viden eller mistanke om vold og seksuelle overgreb, og at tilstræbe en hurtig, ensartet og professionel håndtering af sager, der vedrører disse overgreb.

Serviceoven § 19. Stk. 5

Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov dog med maksimalt fire års intervaller.

Beredskabet skal endvidere medvirke til at forebygge vold og seksuelle overgreb mod børn og unge samt hjælpe til en tidligere opsporing, så børn og unge og deres familier tilbydes den rette støtte og hjælp.

Udgangspunktet for beredskabet er, at alle børn og unge har ret til den bedst mulige hjælp. På et område, som er komplekst både i praksis og i lovgivningen og som kan vække usikkerhed, trang til handling og stærke følelser, kan beredskabet hjælpe med at huske alle detaljer – og give overskud til altid at have fokus på barnet.

”Vi ser det enkelte barn, vi samarbejder tværfagligt og vi handler på vore bekymringer.”

Definitioner og begreber i sager om vold og seksuelle overgreb

Hvad er vold?

Vold er en handling eller trussel, der – uanset formålet – krænker en andens persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen – uanset om personen er barn eller voksen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan både være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt.

Handlingen overskrider endvidere samfundets love og normer.

Uanset typen af vold, der begås mod et barn, så er der tale om, at barnet udsættes for en adfærd fra forældrene eller andre omsorgsgivere, som er ødelæggende for, eller forhindrer udviklingen af et positivt selv billede hos barnet. Enhver form for vold bringer barnets udvikling og sundhed i fare. Vold er udtryk for, at barnet ikke frivilligt indgår i den handling, der begås mod barnet.

Psykisk vold kan beskrives som følelsesmæssig afvisning, trusler om at blive forladt, trusler om straf, indespærring eller tilsvarende eller generelt nedværdigende behandling. Manglende stimulering samt forhindring af børns skolegang eller fritidsinteresser er ligeledes eksempler på psykisk vold.

Der kan også være tale om egentlig vanrøgt, hvor barnet efterlades uden pasning eller ikke får fysisk omsorg.

Fysisk vold kan beskrives som korporlig afstraffelse, slag eller anden form for straf, hvor barnet rammes direkte på kroppen.

Der er også tale om vold, når børn er vidne til vold fx mod en forælder eller søskende. Det er vigtigt at huske på, at ikke al vold kan ses på et barn. Fysisk vold efterlader dog oftest synlige mærker, blå mærker på kroppen, på arme eller ben eller måske i ansigtet. Men ofte er mærkerne skjult under tøjet.

Psykisk vold efterlader ikke synlige mærker uden på kroppen, men der sker skade på barnets psykiske/mentale udvikling – og skaden kan være lige så omfattende som ved fysisk vold.

Hvad er et seksuelt overgreb?

Det er vigtigt at have en fælles forståelse af, hvad seksuelle overgreb er – og et fælles grundlag for at observere, lytte og reagere på mistanke om overgreb. Det er vigtigt, at der tilbydes hjælp og støtte, hvis der er behov for det.

En fælles forståelse i personalegruppen kan styrkes via drøftelse af nedenstående definitioner og den efterfølgende liste over tegn og reaktioner.

Definition på seksuelle overgreb

Der er tale om seksuelt overgreb, når et **barn** inddrages i seksuelle aktiviteter, som det ikke kan forstå rækkevidden af, udviklingsmæssigt ikke er parat til, og derfor ikke kan give tilladelse til, og/eller aktiviteter af denne karakter, der overskrider samfundets sociale eller retslige normer.

Der er således tale om overgreb, når:

- barnet eller den unge ikke kan forstå, ikke er modent til, eller ikke kan give samtykke til en seksuel handling
- der sker en krænkelse af barnets eller den unges integritet
- den krænkende part udnytter barnets eller den unges afhængighed eller egen magtposition
- den seksuelle handling baserer sig på krænkerens behov Et seksuelt overgreb kan være med eller uden fysisk kontakt.

Et seksuelt overgreb med fysisk kontakt kan være:

Når krænkeren kysser eller berører barnets krop eller kønsdele, har samleje (vaginalt eller analt) med barnet, eller får barnet til at berøre krænkerens kønsdele.

Et seksuelt overgreb uden fysisk kontakt kan være:

Krænkeren blottet sig for barnet, tvinger barnet til at se pornografiske billeder eller film, eller til at klæde sig af.

Børns tegn og reaktioner på overgreb er komplekse, flertydige og multifaktorielle. Der kan indgå både somatiske, psykologiske og sociale aspekter i et barns bekymrende adfærd eller mistrivsel. Samtidig er det vigtigt at være opmærksom på, at tegn på mistrivsel kan vise sig ved en række belastende oplevelser i barnets tilværelse som fx skilsmisse, et nært familiemedlems sygdom eller død eller skoleproblemer. Manglende trivsel kan også være tegn på andre former for omsorgssvigt, ligesom det kan være udtryk for, at barnet ikke får dækket sine fundamentale udviklingsbehov.

Derfor er det hverken muligt eller hensigtsmæssigt at udarbejde en facitliste, der rummer tegn og reaktioner, som kan bruges som tjekliste, når man har en mistanke og er i tvivl. Beskrivelsen af mulige tegn og reaktioner skal derfor læses som opmærksomhedspunkter. Den faglige viden om tegn og reaktioner skal altid sættes i forhold til den viden, man har om det konkrete barn og dets familie. Hvor gammelt er barnet? Hvor modent er barnet? Hvordan er barnets livsvilkår, og i hvilken kontekst kommer barnets mistrivsel eller bekymrede adfærd til udtryk? Hvad er konkret observeret, og hvad har barnet eventuelt selv konkret givet udtryk for?

I nedenstående oversigt beskrives en række forskellige mulige tegn og reaktioner på seksuelle overgreb og vold. Der skelnes mellem fysiske, psykiske og sociale/adfærdsmæssige tegn og reaktioner. Hvor det er relevant, sondres ligeledes mellem de tegn og reaktioner henholdsvis småbørn, mellemstore børn og teenagere særligt kan udvise.

Mulige tegn og reaktioner – seksuelle overgreb

I nedenstående oversigt beskrives en række forskellige mulige tegn og reaktioner på seksuelle overgreb. Der skelnes mellem fysiske, psykiske og sociale/ adfærdsmæssige tegn og reaktioner.

Fysiske tegn – småbørn

- Rødmen, irritation omkring kønsorganer, skede- og endetarmsåbning. Smerte, kløe, udslæt omkring kønsorganer, skede- og endetarmsåbning. Vaginal blødning, blødning fra kønsorganer og endetarmsåbning. Blærebetændelse, skedekatar.
- Blod i underbukserne.
- Have svært ved at gå eller sidde. Mave- og fordøjelsesvanskeligheder. Klager over utilpashed
- Stoppe ting/objekter op i skede- og endetarms-åbning.
- Ufrivillig vandladning, encoprese (afføring). Revner i mundvige, sår i munden.
- Pådragelse af seksuelt overførte sygdomme. Synkebesvær, ubehag i forhold til bestemte fødevarer. Usædvanlig kropslugt (sæd).
- Følger ikke normal vækstkurve.

Fysiske tegn – mellemstore børn

Mellemstore børn vil udvise de samme fysiske tegn og symptomer som småbørn. Herudover:

- Psykosomatiske klager over smerter i underlivet, hovedpine, mavepine m.m. Vanskeligheder med kropslig kontakt, berøring.
- Mangelfuld eller overdreven personlig hygiejne.

Fysiske tegn – teenagere

Teenagere vil udvise de samme tegn og symptomer som småbørn og mellemstore børn. Herudover:

- Tidlig seksuel aktivitet.
- Tidlig graviditet og abort.
- Forsøg på at tilbageholde/skjule fysisk udvikling.

Psykiske tegn – småbørn

- Humørsvingninger.
- Tristhed.
- Angst.
- Uforklarlig gråd, skrigeture.
- Mareridt, bange for at falde i søvn.
- Udvide ligegyldighed, robot-lignende adfærd.
- Ensomhedsfølelse.
- Isolation.
- Reagerer ikke på opfordring på kontakt, trækker sig ind i sig selv / i en skal.
- Mistillid til voksne. Utryk tilknytning. Dissociation.
- Ukritisk i kontakten til andre.

Psykiske tegn – mellemstore børn

Mellemstore børn vil udvise de samme tegn og symptomer som småbørn. Herudover:

- Lav selvfølelse. Magtesløshed. Apati. Skyldfølelse. Skamfølelse.
- Begyndende depression.
- Indadvendthed.

Psykiske tegn – teenagere

Teenagere vil udvise de samme psykiske tegn og symptomer som småbørn og mellemstore børn. Herudover:

- Depression.
- Mistillid til andre.
- Manglende identitetsfølelse.
- Forvirret omkring kønsidentitet.

Sociale og adfærdsmæssige tegn – småbørn

- Ændring i adfærd.
- Seksualiseret adfærd. Overdreven/tvangspræget onani.
- Usædvanlig interesse i og viden om seksualitet ud over alders- og udviklingsmæssigt niveau.
- Koncentrationsvanskeligheder fxs ved leg og samvær med andre.
- Leg med dukker, hvor seksuelle overgreb illustreres.
- Regredierende adfærd, babysprog.
- Udadreagerende, aggressiv adfærd, sparke, slå, bide.
- Hyperaktivitet.
- Frustration og vrede.
- Frygt for og modvilje mod bestemte personer eller steder.
- Umotiveret gråd.
- Tavshed.
- Påførelse af selvforskyldt smerte, banke hovedet ind i ting, trække i hår, skære i sin krop.

Sociale og adfærdsmæssige tegn – mellemstore børn

Mellemstore børn vil udvise de samme sociale tegn og symptomer som småbørn. Herudover:

- Indlæringsvanskeligheder, manglende koncentration. Udvise voksen seksuel adfærd, gå forførende, flirtende. Påfaldende påklædning.
- Manglende blufærdighed eller overdreven blufærdighed i forhold til egen krop og i relation til omgivelserne.
- Begyndende selvdestruktiv adfærd.
- Tab af kompetencer.
- Begyndende udvikling af beskyttelsesstrategier for at undgå seksuelle overgreb eller afsløring heraf.
- Mobning.
- Begyndende selvmordstanker.

Sociale og adfærdsmæssige tegn – teenagere

Teenagere vil udvise de samme tegn og symptomer som småbørn og mellemstore børn. Herudover:

- Selvskadende adfærd, cutting, selvmordstanker og forsøg.
- Spiseforstyrrelser. Alkohol- og stofmisbrug. Udvise pseudomodenhed.
- Hemmelighedsfulde, skamfulde.
- Udvikling af specielt kropssprog, kropsholdning.

Mulige tegn og reaktioner – vold

I nedenstående oversigt beskrives en række forskellige mulige tegn og reaktioner på vold. Der skelnes mellem fysiske, psykiske og sociale/adfærdsmæssige tegn og reaktioner.

Fysiske tegn

- Mærker efter slag.
- Brandmærker.
- Sår på kroppen.
- Mærker efter kvælningsforsøg.
- Brud på arme og ben, kraveben eller andre knoglebrud.
- Symptomer på shaken baby syndrom. Hyppige skadestuebesøg. Psykosomatiske klager.
- Vanskeligheder med kropslig kontakt, berøring.
- Søvnvanskeligheder.

Psykiske tegn

- Tristhed, indadvendthed.
- Ensomhedsfølelse, føler sig anderledes.
- Isolation.
- Utryk tilknytning. Mistillid til voksne. Dissociation.
- Lav selvfølelse.
- Hjælpeløshed, magtesløshed. Skyldfølelse, skamfølelse. Begyndende depression. Manglende identitetsfølelse.
- Svært ved at løsrive sig fra forældre / løsriver sig for hurtigt.
- Post Traumatisk Stress Disorder (PTSD).
- Sociale og adfærdsmæssige tegn.
- Koncentrationsvanskeligheder i forhold til leg og samvær med andre.
- Leg med fx dukker, hvor vold illustreres. Vanskeligheder med impuls kontrol. Indlæringsvanskeligheder.
- Tab af kompetencer. Udadreagerende, aggressiv adfærd. Følelse af frustration og vrede. Hyperaktivitet, hypersensitivitet. Angst.
- Selvdestruktiv og selvskadende adfærd.
- Udvikling af beskyttelsesstrategier for at undgå vold eller afsløring heraf.
- Overtilpassethed.
- Vanskeligheder med at regulere følelser.

Henvisning

Der henvises til "Den professionelle tvivl" for yderligere oplysninger om tegn og reaktioner på seksuelle overgreb mod børn og unge: www.socialstyrelsen.dk/iso

Børn med handicap kan være særligt udsatte for seksuelle overgreb. Du kan læse mere om forebyggelse og håndtering af seksuelle overgreb mod mennesker med handicap her: www.forebyggovergreb.dk

Bekymring, mistanke eller konkret viden?

Første skridt i håndteringen af vold og seksuelle overgreb er, at vurdere, hvilken type mistanke eller viden du har om overgrebet. I den forbindelse kan du hente hjælp ved at sondre mellem følgende grader af viden:

1. Bekymring

En bekymring er en diffus oplevelse af, at der er noget galt med et barn eller i dets familie. Her er ikke tale om, at man har konkret viden om en konkret handling begået af en bestemt person. Her er heller ikke tale om bestyrket mistanke. Bekymringen alene bør derfor i første omgang føre til skærpet observation af barnet/den unge i en periode og eventuel samtale med forældrene, med mindre bekymringen går på, om forældrene begår overgreb (fysisk, psykisk eller seksuelt) mod barnet/den unge.

2. Mistanke

Mistanke forstås som mere end blot en bekymring. Mistanken handler f. eks. om, at barnet/den unge har været udsat for en seksuelt grænseoverskridende adfærd fra en voksen eller fra et andet barn/en ung. Mistanken kan formuleres fx på baggrund af en tidsobservation af barnet, barnets eget udsagn om hændelser, der har fundet sted eller oplysninger, man har fået på anden vis. Endvidere ændring af barnets adfærd, herunder somatisk, psykisk og/eller sociale tegn/signaler på mistrivsel.

3. Konkret viden

Konkret viden om, at et konkret barn eller en ung har været udsat for en konkret handling, her et overgreb, fysisk, psykisk eller seksuelt, begået af en eller flere personer. Denne viden kan komme fra udsagn fra barnet/den unge, tilståelse fra krænkeren eller fra vidner, observationer/fund ved lægeundersøgelse.

Hvis du efter observationen er i tvivl om, hvad du ser, skal du søge sparring hos Modtagelsen i Børn & Familie (tlf.: 8872 4242, eller hos SISO (tlf.: 2077 1120), som er det landsdækkende videntcenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn.

Handling ved bekymring, mistanke eller konkret viden om overgreb

De handlinger, der iværksættes kan være meget forskellige alt efter, hvem mistanken retter sig imod. Hvis barnet eller den unge fortæller noget, må man gerne lytte til og stille forståelses- eller afklarende spørgsmål til barnet.

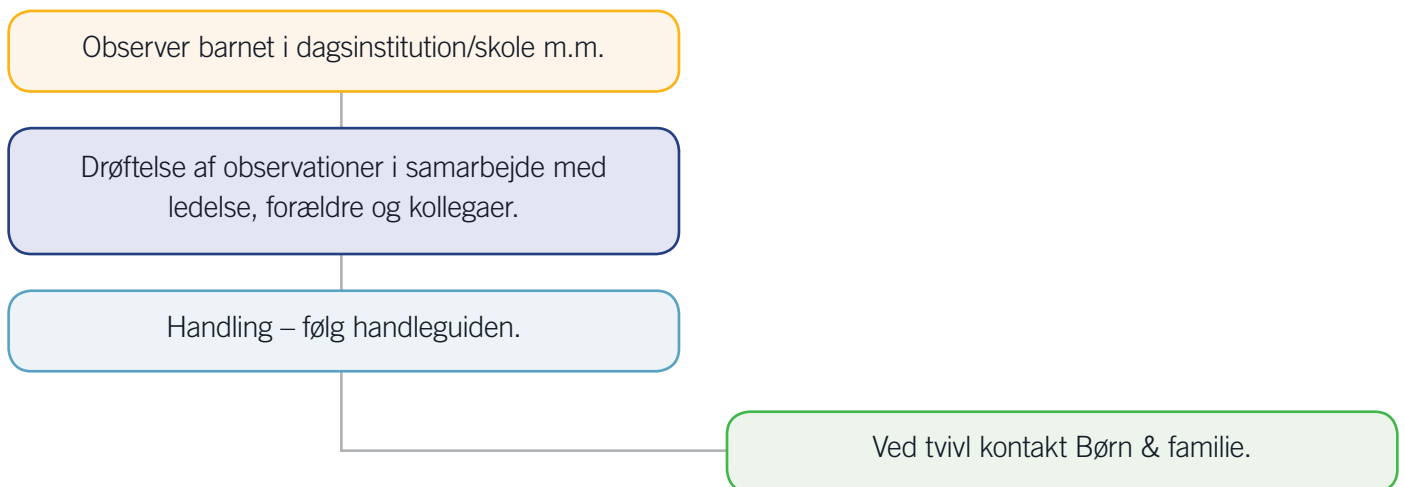
Børn fortæller ikke alting verbalt, derfor skal man være opmærksom på de tegn og reaktioner, og det, børn udtrykker eksempelvis via leg. Hvis man som voksen oplever børn, som er seksualiserende i en leg, er det vigtigt, at der stilles nysgerrige og anerkende spørgsmål til legen, og det er vigtigt ikke at være fordømmende. Vær nysgerrig uden at gå i detaljer. Afhøring af barnet er politiets opgave. Detaljerede spørgsmål om hændelsen, omfang, tidspunkt for overgrebene osv. er spørgsmål, som politiet stiller i forbindelse med afhøringen af barnet eller den unge.

Herunder ses grafisk, hvordan dine handleveje er afhængige af graden af din viden samt hvem, der begår overgrebene.

Ved bekymring

Når du er bekymret for et barns trivsel er du altid forpligtet til at undersøge din bekymring nærmere ved at foretage konkrete observationer af barnet. Dine observationer skal du dele med din leder, som i samarbejde med dig foretager analyse og vurdering af bekymringen for at kunne foretage en handling.

Handlevej ved bekymring

Ved mistanke rettet mod forældre

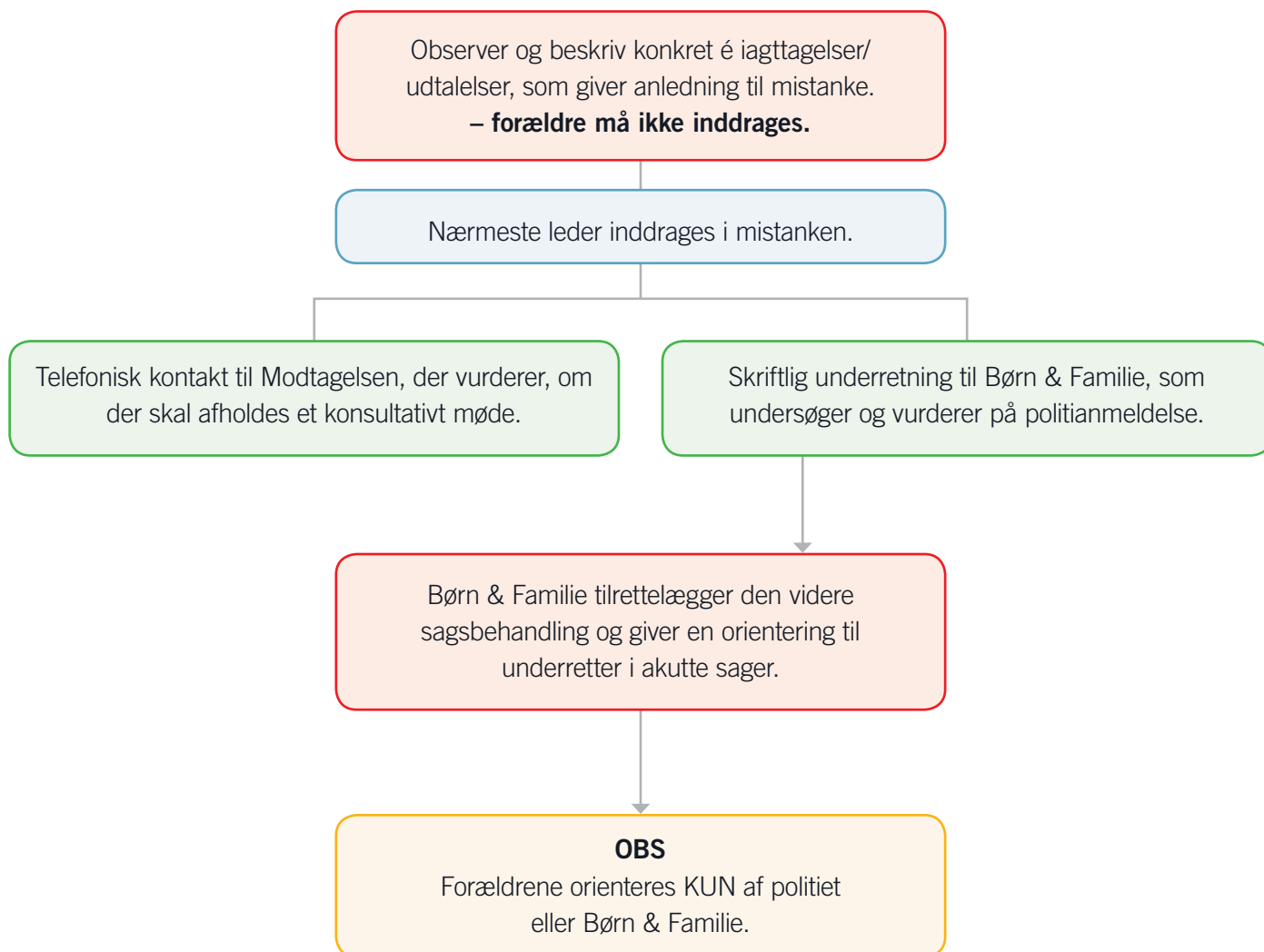
Hvis mistanken retter sig mod forældre/stedforældre må sagen IKKE drøftes med forældrene af hensyn til den efterfølgende efterforskning.

Når der opstår mistanke, eller hvis man får konkret viden om vold eller seksuelle overgreb, gælder særlige retningslinjer i forhold til forældrekontakt.

Som udgangspunkt bør forældre altid inddrages i forhold, der angår deres børns trivsel. Samtalen og den gode relation i forældresamarbejdet er derfor af stor betydning.

I de fleste sager om vold eller seksuelle overgreb sker kontakten til barnets forældre enten direkte fra politiet eller, hvis sagen ikke anmeldes til politiet, fra de sociale myndigheder. Det gælder i sager, hvor mistanken eller den konkrete viden knytter sig til forældre eller til andre voksne, som direkte indgår i en forælderrolle eller lignende. Her er det afgørende for sagens efterforskning og for sikring af bevismateriale, herunder eventuelt afhøring af barnet, at politi og/eller de sociale myndigheder varetager denne del af opgaven. Når sagen er modtaget i Børn & Familie foretages der en vurdering af barnets beskyttelsesbehov.

Handlevej ved mistanke rettet mod forældre

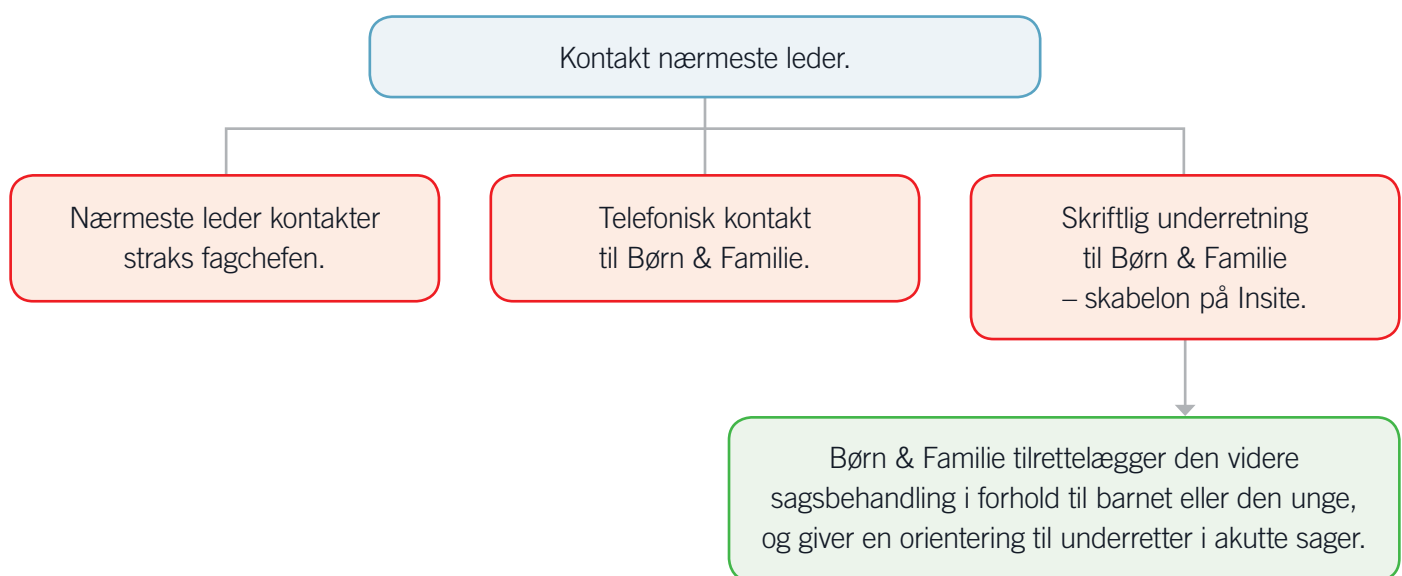

Ved mistanke rettet mod en ansat

Hvis mistanken retter sig mod en ansat, skal der tages kontakt til daglig pædagogisk leder, som er ansvarlig for at kontakte dagtilbudschefen. Der er således både en personalesag og en børnesag,

Der skal ske orientering til de berørte/alle forældre og børn, enten ved individuelle samtaler og/eller ved indkaldelse til fælles møde. Det er i disse situationer vigtigt, at der er et kriseberedskab parat til de forældre, børn og ansatte, der har behov for krisehjælp. I disse tilfælde inddrages specialgruppen, som består af fagspecialister fra Børn & Familie, som håndterer krisesituationer i forhold til overgreb mod børn.

Handlevej ved mistanke mod en ansat

Der henvises til "Beredskabsplan for håndtering af seksuelle overgreb i dagtilbud og skole", som findes på kommunens intranet/Insite under Vejledninger og Værktøjer / Børneparaplyen.

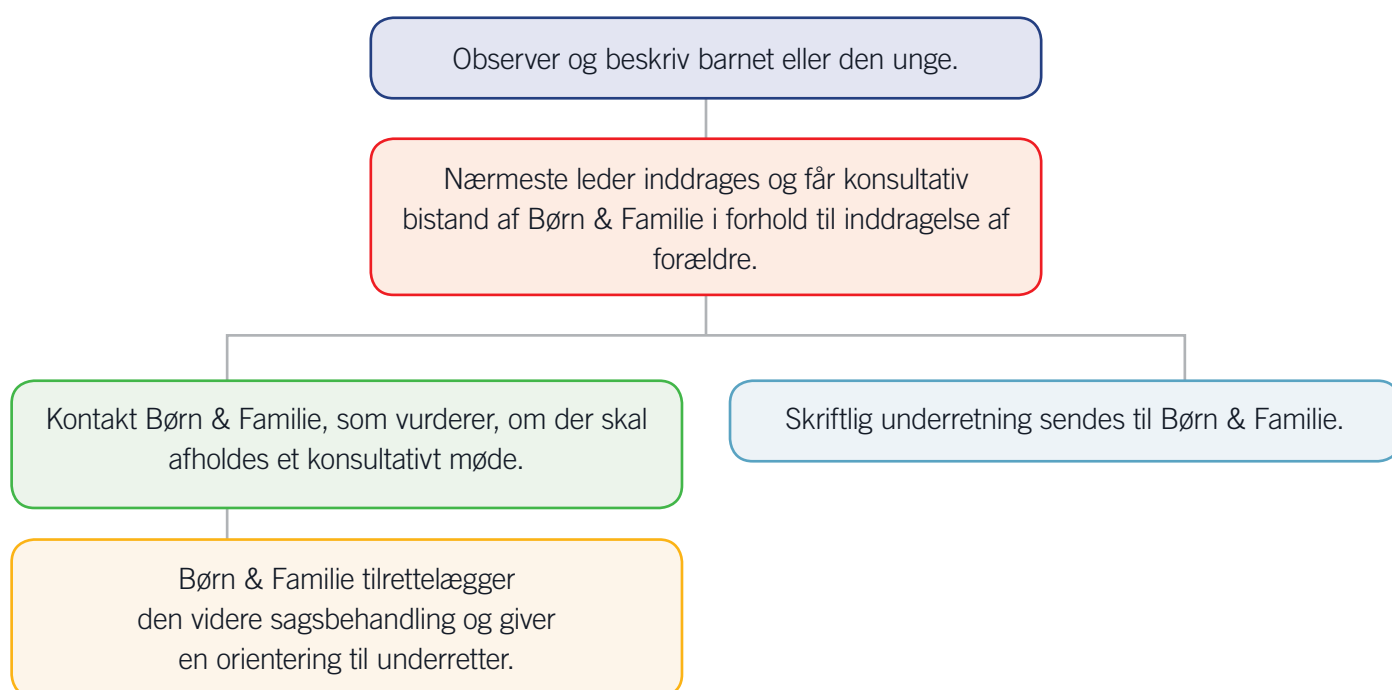
Mistanken retter sig mod en person i barnets netværk eller en ukendt

Hvis mistanken ikke retter sig mod nogen konkret, skal forældrene inddrages, og der skal ligesom i de ovennævnte tilfælde tages kontakt til Børn & Familie.

Sagen kan drøftes anonymt med Modtagelsen i Børn & Familie.

Telefonisk kontakt til Børn & Familie kan også være begrundet i at sikre hurtig kontakt til politiet, hvis der skal sikres bevismateriale. Hvis der skal foretages retsmedicinsk undersøgelse, skal denne foretages senest 72 timer efter overgrebet. Anmeldelse til politiet foretages af Børn & Familie.

Handlevej hvis mistanken ikke retter sig mod en konkret person

Mistanken retter sig mod et andet barn

Hvis mistanken retter sig mod et andet barn i samme skole, dag- eller døgninstitution, fritidstilbud etc., er det vigtigt i første omgang at sikre, at der ikke sker yderligere overgreb og vurdere på, hvordan man mest hensigtsmæssigt kan tage hånd om begge børn. Begge børn har behov for hjælp og støtte. Der skal derfor laves en underretning på begge børn – både det barn, som har været udsat for en grænseoverskridende handling, samt det barn, som har været grænseoverskridende i sin adfærd.

Er der tale om seksuelt grænseoverskridende aktiviteter børn imellem, kan du benytte nedenstående skema i forbindelse med vurdering af mistanke om eventuelt overgrebsadfærd. Skemaet er en model, der analyserer fire karakteristika ved den aktivitet, der foregår mellem børnene:

Hvad er kendetegnende for den motivation, der kan spores i aktiviteten mellem børnene?

Hvilken relation har børnene til hinanden? Hvilken form for aktivitet er der tale om? Hvilke følelser er forbundet med aktiviteten?

	Legitim adfærd	Bekymrende adfærd
Motivation:	Nysgerrighed	Kontrol, hævn, tvang
Relation:	Gensidig, fælles interesse, enighed	Ulighed i magt/viden, mobberelation, oplevet mangel på valgmulighed
Aktivitet:	Aldersrelateret, undersøge, berøre	EksPLICIT genragelse af voksensex: slikke, sutte, penetrering af kropshuller med penis, finger eller andre ting
Emotion / effekt:	Lyst, munterhed, behag (også seksuelt), ophidselse, spænding	Følelse af overmagt, vrede, skadefryd, evt. seksuel ophidselse (hos offeret: ulyst, skam, angst, skyld)

Kikuchi, (1995)

Ved konkret viden om overgreb

Ved viden om overgreb underret Børn & Families
Modtagelse med det samme **tlf. 8872 4242**.

Er det udenfor almindelig åbningstid kontaktes den sociale vagt via politiet – **Alarm 112**.

Almindelig underretningspligt

Enhver person, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år udsættes for vanrøgt eller andre forhold, som er til fare for dets udvikling og sundhed, herunder vold, mishandling, seksuelle overgreb, omskæring af piger m.v., har efter servicelovens § 154 en pligt til at underrette kommunen.

Servicelovens § 154, stk. 1:

"Den, der får kendskab til at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen".

Skærpet underretningspligt

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv har skærpet underretningspligt, hvis man under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn har behov for særlig støtte eller har været udsat for overgreb. Underretningspligten er personlig. Underretningen sendes til kommunens "Modtagelsen" i Børn & Familie.

Servicelovens § 153, stk. 1:

"Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,*
- at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,*
- at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller*
- at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb".*

Den skærpede underretningspligt er personlig

Den enkelte fagperson er ansvarlig for at reagere og handle på sin egen bekymring. Det gælder også, selv om der allerede er et samarbejde i gang om barnet eller den unge.

Indholdet i en underretning

Når du har besluttet dig for at lave en underretning til Børn & Familie skal du bruge underretningsskemaet, som er udarbejdet til formålet. Du kan finde underretningsskemaet på kommunens Intranet:

Insite / Vejledninger og Værktøjer / Børneparaplyen / Underretning vejledning + skema

Selve indholdet i en underretning skal være så konkret og objektivt, som muligt.

Hvis du oplever, at kommunen ikke handler tilstrækkelig hurtigt og alvorligt på baggrund af din underretning, kan du underrette Ankestyrelsen om din bekymring.

Når underretning om overgreb modtages i Børn & Familie

Når du som leder eller medarbejder har afleveret en underretning i Børn & Familie, vil du modtage en skriftlig kvittering inden for 6 hverdage.

Børn & Familie skal inden for 24 timer vurdere den enkelte underretning, med henblik på, om barnets/den unges sundhed eller udvikling er i fare, og om der derfor er behov for at iværksætte akutte foranstaltninger over for barnet/den unge.

Kommunen skal ved en underretning efter § 153 orientere underretter om, hvorvidt underretningen har givet anledning til undersøgelse eller foranstaltning. Det gælder dog ikke, hvis særlige forhold gør sig gældende, fx særlige hensyn til det pågældende barn eller den unge.

Kommunen kan på baggrund af et konkret skøn vælge at orientere underretteren om, hvilken type foranstaltning, der er iværksat samt den planlagte varighed heraf, hvis oplysningen herom vil kunne have væsentlig betydning for den støtte, som underretteren kan yde barnet eller den unge. Det gælder dog ikke, hvis særlige forhold gør sig gældende, fx særlige hensyn til det pågældende barn eller den unge.

Når Børn & Familie modtager en underretning

Alle underretninger til Børn & Familie modtages i Modtagelsen, som dagligt visiterer. Modtagelsen skal sikre, at der iværksættes en rettidig og systematisk vurdering inden for 24 timer af alle underretninger med henblik på at afklare, om barnet eller den unge har behov for særlig støtte.

Børn & Familie arbejder ud fra en model til målgruppevurdering. Modellen tager afsæt i børnelinealen og bruges til at kategorisere indholdet i en underretning. Modellen skal sikre, at der altid handles rettidigt og korrekt på en underretning.

I sager hvor der modtages en underretning om et barn eller en ung og hvor der i forvejen af Børn & Familie er iværksat foranstaltninger, skal Børn & Familie genvurdere sagen. Genvurderingen skal afklare, hvorvidt underretningen giver anledning til at revidere indsatsen. Som led i genvurderingen skal Børn & Familie inddrage en anden eller andre personer, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af sagen.

Alle underretninger, der vedrører mistanke eller viden om vold eller seksuelle overgreb mod børn og unge behandles samme dag, de modtages i Børn & Familie. Der bliver på modtagelsen vurderet, om der er behov for akut handling, eller om der er tid til en nærmere undersøgelse, før handling iværksættes. Ved behandling af en underretning om overgreb mod et barn eller en ung skal kommunen gennemføre en samtale med barnet eller den unge. Myndighedsrådgiveren kan i den forbindelse få rådgivning og vejledning af personalet i ministeriets Børnhus vedrørende konkret tvivlsspørgsmål i forbindelse med afholdelse af børnesamtalen.

Med mindre mistanken retter sig mod forældrene, inddrages forældrene efterfølgende med henblik på at drøfte underretningen og aftale sagsbehandlingsmæssige skridt.

Børn & Familie planlægger handlings- og sagsforløbet, herunder:

- om der er behov for akut handling for at sikre barnet mod yderligere/forværrede overgreb
- om der skal foretages lægeundersøgelse
- om der skal foretages politianmeldelse
- om der er behov for akut psykologisk krisehjælp til barnet/den unge
- om der er behov for krisehjælp til familien
- om der skal iværksættes en børnefaglig undersøgelse jf. Lov om Social Service § 50.
- om der er behov for særlig støtte til barnet og evt. familien, før den børnefaglige undersøgelse er færdiggjort.

Konsultative møder

Når der er mistanke om eller bekymring for seksuelle overgreb eller vold kan Børn & Familie indkalde til et konsultativt møde, hvor relevante fagpersoner deltager. På mødet tages udgangspunkt i en systematisk gennemgang af barnets symptomer samt bekymringsgraden i forhold til barnet.

Mødet skal afklare følgende:

- Skabe overblik over oplysninger og observationer
- Stillingtagen til brug af Børnehus
- Skal barnet indlægges med henblik på nærmere undersøgelse? Skal der arbejdes videre med barnet / familien i ambulant regi? Formidling af bekymringen til familien
- Fokus på barnet
- Stillingtagen til eventuel politianmeldelse.

Når Børn & Familie planlægger at anmelde sagen til politiet

I sager, hvor der planlægges en anmeldelse til politiet, koordinerer Børn og Familie med politiet, inden forældrene eventuelt orienteres om den planlagte anmeldelse. Hvis mistanken retter sig mod forældrene, er det politiet, som skal afgøre, hvorvidt og hvornår, der må rettes henvendelse til forældrene.

Beslutningen om politianmeldelse sker på baggrund af en sparring med politiet om den konkrete problemstilling. Børn & Familie sørger for, at barnet tilknyttes en socialrådgiver. I den akutte situation kan det ske, at det er rådighedsvagten, som er tovholder.

Der er altid en myndighedsrådgiver med ved en afhøring af et barn/en ung (Video/DVD). Børn & Familie deltager ligeledes ved retsmedicinske undersøgelser mv.

Den myndighedsperson, der deltager i afhøringen og retsmedicinsk undersøgelse, skal yde omsorg for barnet og bistå med råd og vejledning til forældrene.

Uanset om politiet vælger at henlægge sagen, skal socialrådgiveren altid følge op på sagen og i samarbejde med myndighedsledelsen tage stilling til behovet for indsatsen.

Skema til brug ved sager om vold og seksuelle overgreb på børn anvendes.

Det regionale Børnehus

Hvis det må antages, at barnet eller den unge har behov for støtte, skal Børn & Familie undersøge barnets eller den unges forhold. Børn & Familie er forpligtet til at benytte det regionale børnehus som del af den børnefaglige undersøgelse jfr. Servicelovens § 50 i sager, hvor der er viden eller mistanke om overgreb.

Det er Børn & Familie, der vurderer, hvorvidt der er tale om en sag, der involverer politi og /eller sundhedsvæsenet. Kommunen bevarer myndighedsansvaret i forhold til barnet eller den unge under hele forløbet i børnehuset.

Børnehusets indsats består af en udredning og undersøgelse af barnets eller den unges forhold med henblik på at afdække barnets eller den unges behov for særlig støtte foranlediget af overgrebet. Undersøgelsen foretages som en del af den børnefaglige undersøgelse.

Børnehusets sundhedsfaglige personale kan deltage i samråd og samtaler omkring barnet eller den unge og foretage en vurdering af barnets eller den unges behov for sundhedsfaglig indsats.

I forbindelse med en konkret efterforskning anvender politiet børnehusets børnevenligt indrettede videoafhøringslokale til at foretage videoafhøring af barnet eller den unge.

Politiet vurderer om der er behov for en retsmedicinsk undersøgelse.

Som udgangspunkt kan børn til og med 12 år blive videoafhørt i børnehuset. I særlige tilfælde kan der dog dispenseres fra denne aldersgrænse, hvis det er begrundet i barnets/den unges udvikling og psykiske tilstand. Det kan fx være tilfælde, hvor en ung over 12 år har en kognitiv funktionsnedsættelse. Børn og unge over 12 år afhøres ved fremmøde i retten. I tilfælde, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt, kan politiet desuden vælge at afhøre unge over 12 år, som skal have fremmøde i retten, i børnehusets lokaler.

Sideløbende med politiets og sundhedsvæsenets indsats kan børnehusets personale vurdere, om det er relevant at tilbyde krisestøtte og psykologbehandling til barnet eller den unge eller de nære relationer. Personalet i børnehuset yder rådgivning og vejledning til den kommunale myndighedsrådgiver i forhold til den børnefaglige undersøgelse og håndteringen af den samlede families situation, herunder barnets og familiens eventuelt fremadrettede behov for særlig støtte.

Politiets rolle i sager om overgreb

I tilfælde, hvor der er formodning om, at der er begået strafbart forhold, vil politiet af egen drift eller efter anmeldelse, indlede en efterforskning med henblik på at vurdere, om der er grundlag for strafforfølgning i sagen.

- Når anmeldelsen modtages hos politiet, vurderes den nøje af ledelse og sagsbehandler. Anmeldelser vedrørende overgreb mod børn prioriteres højt og indsamling af nødvendige oplysninger påbegyndes straks.
- Når anmeldelsen er indgivet og der indledes efterforskning, er politiet den styrende instans, og det er vigtigt for alle samarbejdspartnere at koordinere det videre forløb tæt med politiet. Når politiet efterforsker en sag vil hensynet til efterforskningen gå forud for andre hensyn.
- Politiet rekvirerer evt. retsmedicinsk undersøgelse. Som en del af efterforskningen skal barnet i relevante tilfælde undersøges for skader / spor efter overgrebet.
- I sager vedr. overgreb mod børn er det ofte vidneudsagn fra børnene, der skal bære sagen gennem, fordi der sjældent findes fysiske beviser på overgreb. I disse sager kan vidneudsagn afgivet af børn til og med 12 år optages på DVD (videoafhøring), og afspilles i retten, som bevis i sagen.
- Den nedre aldersgrænse for afhøring af børn er flydende og vurderes i hvert enkelt tilfælde af politiet i samråd med de samarbejdspartnere, som er involveret i sagen - som oftest vil der ikke ske afhøring af børn under 4 år.
- Det er meget vigtigt, at vidneudsagnene er så autentiske som muligt, og politiet vil oftest afhøre barnet så tidligt som muligt i forløbet. Det er derfor af afgørende betydning for sagen, at barnets forklaring ikke påvirkes. Der kan også blive tale om afhøring af personer i barnets nærmiljø, herunder personale i den eller de berørte institutioner.
- Politiet afgør, om der kan rejses sigtelse. Når politiet har foretaget den indledende efterforskning og der er skabt fornødent overblik over sagen, tager politiet stilling til, om der skal rejses sigtelse i sagen. Sagen kan også være af en sådan beskaffenhed, at der kan blive tale om anholdelse med henblik på varetægtsfængsling, af hensyn til den videre efterforskning.
- Generelt i disse sager kan det være særdeles vanskeligt at skaffe tilstrækkeligt grundlag til, at der kan rejses sigtelse / tiltale i sagen. I nogen tilfælde kan det være nødvendigt at politiet indstiller efterforskningen, uden der bliver rejst sigtelse i sagen. Sagen bliver henlagt, og politiet fremsender skrivelse til de involverede parter i sagen om den trufne afgørelse. Såfremt der har været rejst sigtelse i sagen, eller der er foretaget videoafhøring af barnet, kan anklagemyndigheden opgive påtale, såfremt der ikke findes tilstrækkeligt grundlag for at rejse tiltale mod den mistænkte.
- Har der været rettet mistanke mod en ansat i institution, skole eller lignende, kan politiet efter ønske og en konkret vurdering i hver enkelt sag, eventuelt deltage i informationsmøde med personale og evt. også deltage i informationsmøde med forældregruppen. Politiets oplysninger kan være begrænset til generelle oplysninger om den foretagne efterforskning jf. reglerne om tavshedspligt.

Hvis overgrebet er foregået i institutionen skal området, hvor overgrebet er foregået (gerningsstedet) "afspærres", så politiet kan sikre de nødvendige spor/beviser i forhold til en efterforskning af sagen.

Straffeloven

Strafferetslige bestemmelser – seksuelle overgreb:

Denne forholdsvis brede definition kan suppleres med bestemmelserne fra den danske straffelov. Ifølge straffeloven er det strafbart at have et seksuelt forhold til personer under 15 år.

Den strafferetlige definition af seksuelle overgreb findes i straffelovens kapitel 23 og 24, som omhandler forbrydelser mod kønssædeligheden. Følgende kategorier af handlinger er strafbare:

- § 210 Samleje med slægtning i nedadstigende linje eller samleje mellem bror og søster
- § 216 Voldtægt
- §§ 222, 223, 224 Samleje eller anden kønslig omgængelse med et barn under 15 år – dog 18 år, hvis barnet eller den unge er betroet til undervisning/opdragelse
- §§ 230, 232, 235 Blufærdighedskrænkelser (blotteri, beføling, beluring, verbal uterlighed) samt optagelse, besiddelse og udbredelse af fotos, film osv. af person under 18 år.
- § 223a Køb af seksuelle ydelser fra personer under 18 år.

Strafferetslige bestemmelser – vold:

Når et barn udsættes for fysisk eller psykisk vold, er der tale om, at barnets ufrivilligt udsættes for en adfærd fra forældrene eller andre omsorgsgivere, som kan bringe barnets sundhed, udvikling og trivsel i fare.

Strafferetligt er vold opdelt i en række kategorier af strafbare handlinger med beskrivelse af strafferammer, jf. følgende paragraffer i straffeloven:

- § 244 Den, som øver vold eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel ind til 3 år
- § 245 Den, som udøver et legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel ind til 6 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særlig skærpende omstændighed
- § 245a Den, som ved et legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvist, straffes med fængsel ind til 6 år
- § 246 Har et legemsangreb været af så grov beskaffenhed eller har haft så alvorlige skader eller døden til følge, at der foreligger skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år.

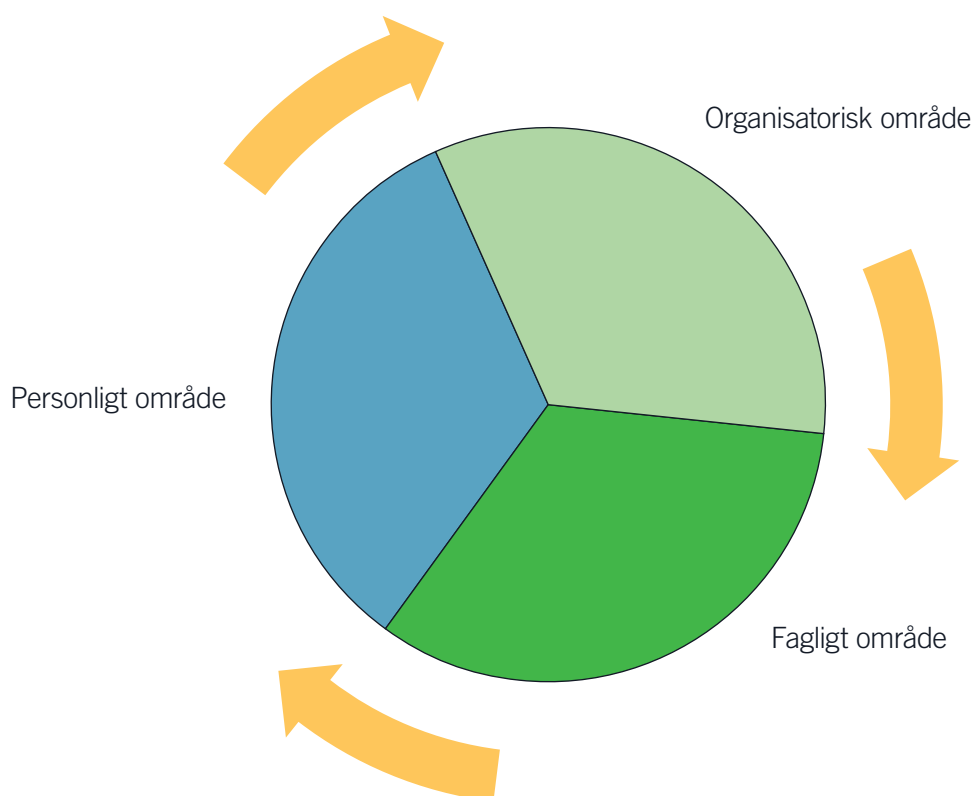
Evalueringsplan af beredskabsplanen

Jf. Lov om Social Service § 19 stk. 5 skal beredskabsplanen revideres løbende efter behov, dog med maksimalt 4 års interval.

Tillæg: Inspiration til forebyggelse af vold og seksuelle overgreb

Forebyggelsen af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge kan fokusere på den primære og den sekundære forebyggelse. Den primære forebyggelse omhandler de aktiviteter, der kan igangsættes med henblik på at hindre, at alle børn og unge udsættes for overgreb. Den sekundære forebyggelse har til formål at opspore de børn og unge, der udsættes for eller er i risiko for at udsættes for vold og seksuelle overgreb. Vedr. den sekundære forebyggelse henvises til afsnittet om tegn og reaktioner.

I det følgende beskrives ideer til, hvordan man i kommunens dagtilbud, skoler, døgntilbud samt øvrige relevante institutioner kan arbejde med fokus på den primære forebyggelse af overgreb mod børn og unge. I den primære forebyggelse af overgreb mod børn og unge kan der arbejdes med forebyggelse på tre forskellige områder; det organisatoriske, det faglige og det personlige område. De tre fokusområder spiller i praksis tæt sammen, og det er vigtigt, at der arbejdes på alle tre områder med forebyggelsen²:

Forebyggelse på det organisatoriske område

En række organisatoriske forhold danner rammen om det pædagogiske arbejde og det hverdagsliv, som udspiller sig på kommunens institutioner og skoler. De organisatoriske rammer understøtter de pædagogiske metoder og bidrager til, at børnene og de unge får ro til at udvikle sig.

Værdier, regler, procedurer, politikker og normer bliver til og udfordres løbende gennem dialog. Den gode forebyggelsespolitik baserer sig derfor på og afspejler grundige fælles drøftelser blandt medarbejdere om,

Man kan indledningsvis sætte fokus på de organisatoriske rammer ved fx at drøfte nedenstående temaer og spørgsmål i en åben dialog. Det er vigtigt at forholde sig nysgerrigt og anerkendende til de synspunkter, der kommer frem. Notér på hvilke områder, der er behov for mere viden eller for at iværksætte handling.

hvordan man skaber trygge miljøer, der understøtter, at børn og unge ikke udsættes for seksuelle overgreb.

Tema	Eksempel på spørgsmål
Har I et formuleret værdigrundlag?	Hvis ja: Hvordan understøtter de regler, normer og aftaler, I har på jeres institution eller skole, de fælles værdier? Hvordan kobler forebyggelsen af seksuelle overgreb og vold sig til jeres værdigrundlag?
Har I en overordnet politik til forebyggelse af vold og seksuelle overgreb?	Har I en samlet forebyggelsespolitik? Hvis ja, hvad består den af? Er der områder, hvor der er behov for at udvikle yderligere? Er der fx klarhed over, hvordan man skal forholde sig, hvis man får mistanke om overgreb? Er der behov for et skriftligt beredskab? Er der forhold i de fysiske rammer, der øger risikoen for overgreb?
Har I tydelige fælles regler, aftaler og normer, som er væsentlige for forebyggelsen af vold og seksuelle overgreb?	Hvordan er de fælles regler, aftaler og normer beskrevet? Er de formuleret i en skriftlig politik? Hvilke regler, aftaler og normer er relevante, når det drejer sig om forebyggelse af vold og seksuelle overgreb? Hvilke skrevne og uskrevne regler er der fx i forhold til samværs- og omgangsformer mellem voksne og børn og børnene imellem?
Har I løbende en åben dialog på skolen eller i institutionen om forebyggelsen af vold og seksuelle overgreb?	Hvordan sikrer I, at der løbende er fokus på at italesætte regler, aftaler og normer, som er væsentlige for forebyggelsen af vold og seksuelle overgreb? Har I fx fastsat, hvor ofte og i hvilket regi I vil drøfte disse? Hvordan understøtter I en åben dialogorienteret tilgang i det daglige?
Samler I løbende op på koblingen mellem de fælles værdier, regler og normer og den daglige praksis?	Hvordan er forholdet mellem formelle og uformelle regler? Afspejler den daglige pædagogiske praksis de fælles værdier, regler og normer? Lad evt. konkrete erfaringer og episoder danne grundlag for en fælles diskussion.

Værdigrundlag og målsætninger kan med fordel bruges i forbindelse med ansættelse af nyt personale. Det kan bruges som udgangspunkt for en drøftelse allerede i ansættelsessamtalen. Det kan også bruges i et introduktionsforløb, så nye medarbejdere bliver bekendt med stedets værdier og får indsigt i, hvordan de afspejler sig i hverdagens praksis – også i forhold til forebyggelsen af vold / seksuelle overgreb.

Gode idéer i forhold til ansættelsessamtalen

Før samtalen:

Forbered ansættelsessamtalen godt, nedskriv eventuelt eksempler på spørgsmål og situationer vedrørende grænser og omgangsformer, som ansøgeren skal forholde sig til og reflektere over. Sørg for, at alle deltagere har en grundig forståelse for spørgsmålene og har drøftet dem, inden samtalen finder sted.

Under samtalen:

Informér ansøger om pædagogisk praksis, normer for omgangsformer, eventuelt beredskabsplan mm., så ansøger er opmærksom på, at man har fokus på disse problemstillinger og lægger vægt på en åben og reflekteret tilgang.

Stil konkrete spørgsmål om grænseoverskridende adfærd og vurdér ansøgers reaktioner og refleksioner. Har personen hensigtsmæssige grænser?

Efter samtalen:

Indhent referencer på den ansøger, man overvejer at ansætte (kræver samtykke fra ansøger).

Børneattest, indhent oplysninger fra Det Centrale Kriminalregister (kræver skriftligt samtykke fra ansøgeren).

Som led i forebyggelsen af overgreb mod børn og unge kan man på institutioner og skoler udarbejde en forebyggelsespolitik på området. Der kan indgå en eller flere del-politikker i en overordnet forebyggelsespolitik. Det kan fx være en politik for samværs- eller omgangsformer, en særskilt seksualpolitik eller en politik for brugen af sociale medier.

Politikker kan være med til at tydeliggøre rammerne for samvær mellem voksne og børn/unge på anbringelsesstedet samt børnene og de unge imellem – og er derfor et vigtigt forebyggelsestiltag. Politikker kan sætte fokus på normer, situationer og kontekster, der hhv. begrænser og øger risikoen for overgreb.

Følgende spørgsmål kan inspirere til drøftelse af normer og omgangsformer på de enkelte institutioner og skoler:

- Har vi her på institutionen den nødvendige viden om børns seksualitet?
- Hvornår, hvor og hvor længen er det i orden, at voksne er alene med børn / unge?
- Er det i orden at give børn / unge kram? Kys? Hvorfor? Hvorfor ikke?
- Kan vi sende nye medarbejdere alene på tur med børn / unge?
- Har vi regler for hvem, der sover sammen med børn / unge og hvilke børn, der sover sammen, når vi er på tur? Hvorfor? Hvorfor ikke?
- Går man i bad / klæder om sammen med børn / unge?
- Hvilket sprog og tone anvender vi voksne indbyrdes – og i forhold til børnene?
- Hvordan snakker vi om børns seksualitet? Hvilke ord bruger vi?
- Hvordan håndterer og snakker vi om det, hvis et barn har en seksuelt grænseoverskridende adfærd?
- Hvordan håndterer vi det, hvis vi oplever, at en voksen udviser en grænseoverskridende adfærd over for et barn?
- Hvad er acceptabel påklædning her hos os?
- Har vi en fælles holdning til vold?
- Hvornår er der tale om, at forældre udøver vold mod deres barn?
- Hvornår har vold en karakter, hvor vi skal reagere?
- Kender børnene deres rettigheder fx. i forhold til fysisk afstraffelse?
- Hvordan introduceres nye medarbejdere til vore normer for adfærd og omgangsformer?
- Hvordan fortæller vi forældrene og andre samarbejdspartnere om vore normer for adfærd og omgangsformer?
- Hvordan vil vi sikre omsætningen af de fælles normer i praksis, således at alle her på stedet kender til de fælles normer for adfærd og omgangsformer?

Skriv svarene på ovennævnte spørgsmål ned og anvend dem som element i en fælles politik på arbejdspladsen. Drøft politikken med løbende mellemrum med henblik på evt. behov for justering.

Forebyggelse på det faglige område

At arbejde med forebyggelse af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge på det faglige område handler i høj grad om, at man som leder og medarbejder besidder en faglig viden om:

- Tegn og reaktioner hos børn, der udsættes for vold og seksuelle overgreb Børns seksualitet og grænsedragningen mellem legitim seksuel adfærd og bekymrende seksuel adfærd
- Forståelsen og tolkningen af børn og unges tegn og reaktioner på vold og seksuelle overgreb
- Mulige skadevirkninger for børn, der udsættes for vold og seksuelle overgreb
- Grooming er den forførelses- og manipulationsproces, der ofte går forud for, at et overgreb finder sted
- Det skriftlige kommunale beredskab og kendskab til de forskellige handleprocedurer i sager med overgreb mod børn og unge
- At tale med børn generelt og specifikt i relation til temaerne vold og seksuelle overgreb
- At kunne handle på trods af, at man er i tvivl og på trods af, at man ikke har sikkerhed for, hvad der er sket, og om barnet har været udsat for overgreb.

Udover faglig viden er det også vigtigt, at der er en åbenhed og dialog på arbejdspladserne i forhold til at italesætte en bekymring eller mistanke om, at det barn udsættes for overgreb. Det er også vigtigt, at man som leder og medarbejder er i stand til at gå i dialog med børnene og forældrene.

Forebyggelse på det personlige område

Fagpersoner kan blive påvirkede følelsesmæssigt, når de møder børn og unge, der har været udsat for omsorgssvigt og ikke mindst vold og seksuelle overgreb i deres opvækst. En vigtig del af den forebyggende indsats er derfor, at man som fagperson er i stand til at registrere og rumme de personlige følelser og reaktioner, der opstår. Kendskab til egne personlige grænser og barrierer er afgørende for en professionel og fagligt kvalificeret indsats og støtte til børnene.

Fagpersonens personlige erfaringer, holdninger, normer og barrierer i forhold til temaerne vold og seksuelle overgreb bliver aktiveret, hvis et barn har været udsat for vold eller et barn har en seksualiseret adfærd eller udviser andre tegn og reaktioner på, at det har været udsat for vold og seksuelle overgreb. I disse situationer kan medarbejderen opleve at få sine personlige grænser og blufærdighed overskredet, lige som det kan opleves svært at rumme, hvis børn og unge fortæller om vold og seksuelle overgreb.

Forebyggelse af seksuelle overgreb udfordrer fagpersonernes viden, de organisatoriske rammer samt de personlige forudsætninger og barrierer. Supervision er et anvendeligt redskab til fagligt at håndtere de dilemmaer og udfordringer, man som fagperson møder i sit arbejde med børn, der udsættes for vold og seksuelle overgreb. Supervisionen giver fagpersonerne mulighed for at italesætte tanker og oplevelser i arbejdet med børnene og de unge. Ved hjælp af faglige drøftelser og refleksioner er supervisionen med til at styrke fagpersonernes faglige viden og skabe overblik over mulige handleveje i en professionel håndtering.

SISO yder gratis konsulentbistand til forebyggelse og tidlig opsporing i dagtilbud, skoler og anbringelsessteder. Kommuner kan rekvirere kompetenceforløb for personale i dagtilbud, skoler og anbringelsessteder og hjælp til udarbejdelse af samværspolitikker, der fremmer forebyggelse og tidlig opsporing af børn og unge, der udsættes for vold og seksuelle overgreb.

Henvisninger

- ² SISO, Socialstyrelsen (2011) En tryk anbringelse – forebyggelse af seksuelle overgreb mod børn og unge. Et inspirationsmateriale, 2011.

Sønderborg Kommune
Børn & Familie
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T 8872 6400
Email: modtagelsen@sonderborg.dk

www.sonderborgkommune.dk

